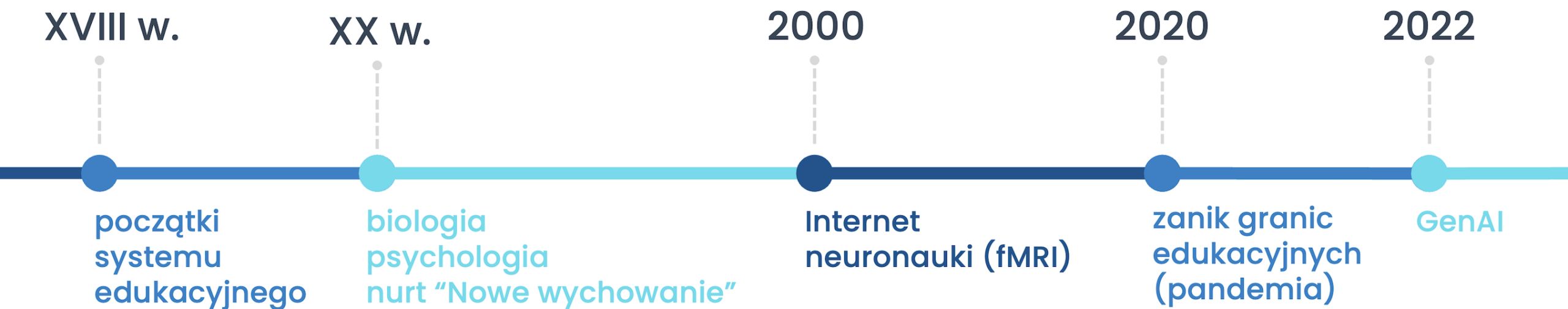

Joanna Mytnik | Centrum Nowoczesnej Edukacji Politechniki Gdańskiej

Świat, szkoła, dzieciństwo i nauczyciel w **zmianie**.

O działaniu z sensem
w niepewnej rzeczywistości.

Świat, szkoła, dzieciństwo i nauczyciel w **zmianie**.

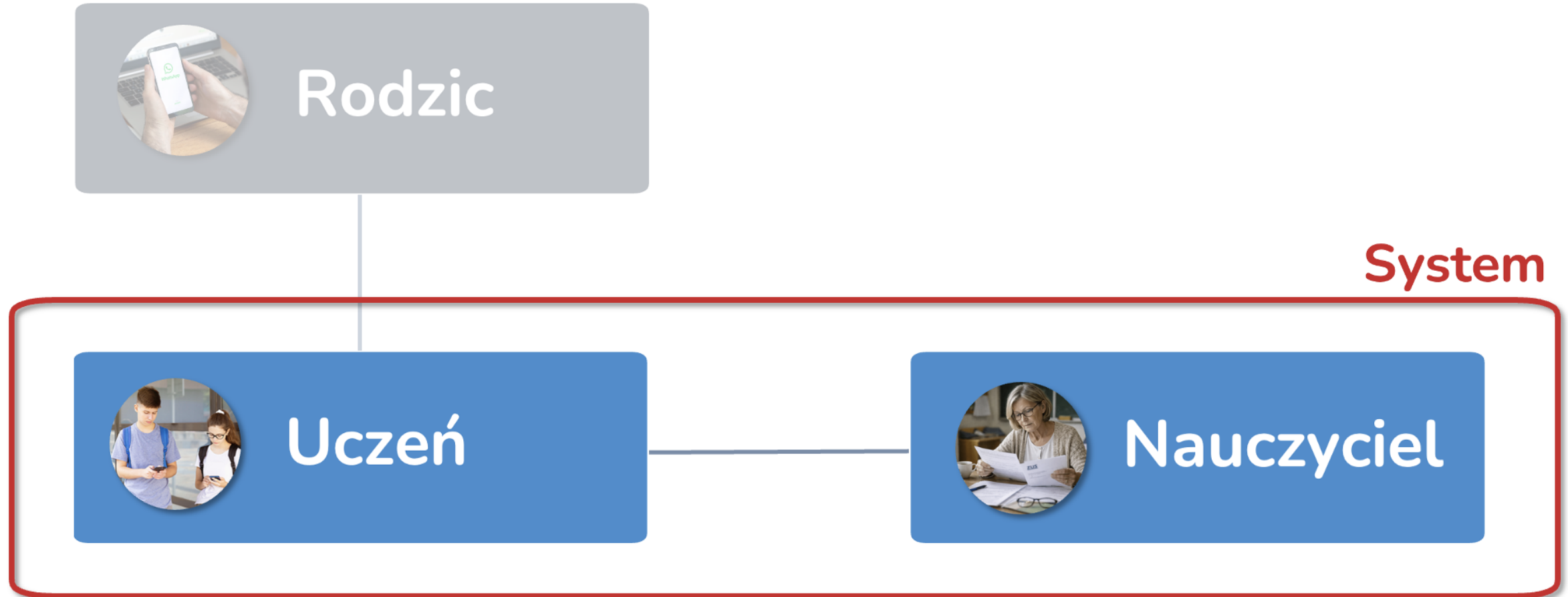
Zmienia się sposób, w jaki ludzie się **uczą, komunikują, budują relacje, wychowują i doświadczają świata.**

jeden z czynników zmiany

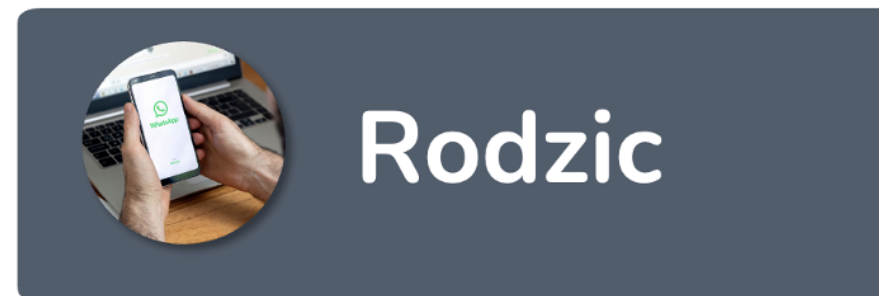

Rodzic

Zmienia się sposób, w jaki ludzie się **uczą, komunikują, budują relacje, wychowują i doświadczają świata.**

System

NAPIĘCIE

Rodzic

NAPIĘCIE

Relacja **rodzic-szkoła** uległa silnej zmianie w ostatnich 15-20 lat.

Badania pokazują:

- przesunięcie władzy i autorytetu w szkole,
- wzrost kultury konsumenckiej („szkoła jako usługa”),
- zmianę modelu rodzicielstwa,
- większą indywidualizację i ochronę dziecka,
- presję wynikową i lęk rodziców o przyszłość dzieci,
- spadek społecznego zaufania do instytucji,
- osłabienie pozycji zawodowej nauczyciela.

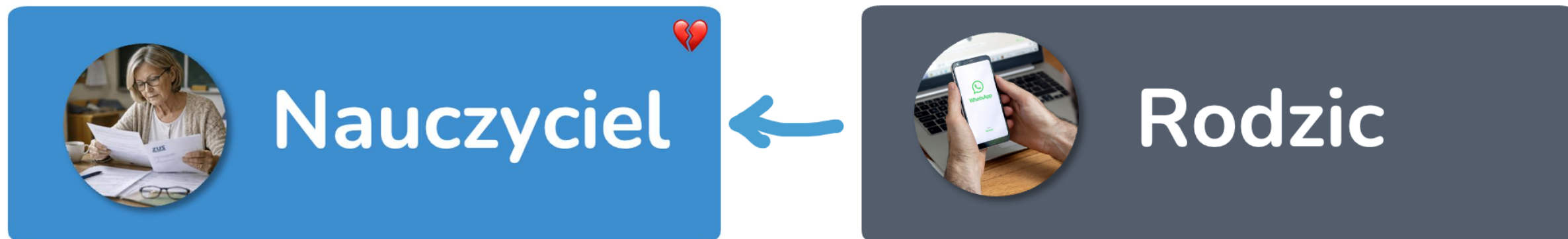
Rodzic

Po reformach lat 90. rodzice uzyskali formalnie większy wpływ na szkołę,
ale w praktyce relacje często przyjmują formę
konfliktu, presji i pozornego współdecydowania.

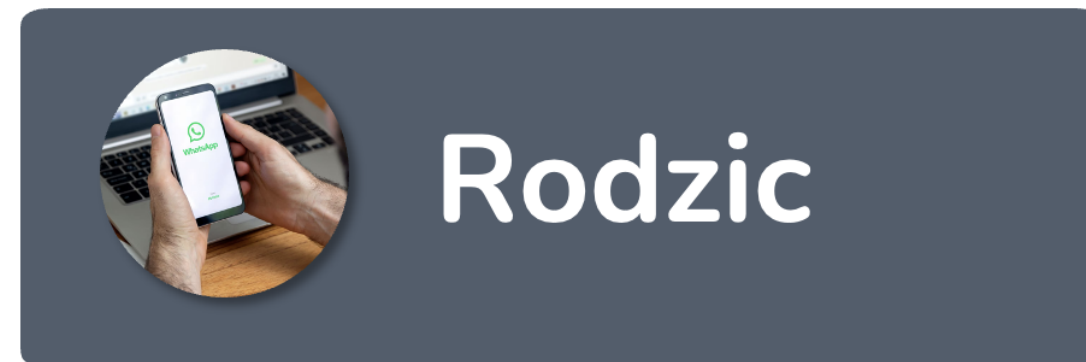

Rodzic

**Wszyscy funkcjonujemy w kulturze lęku,
porównywania, braku zaufania do systemu.**

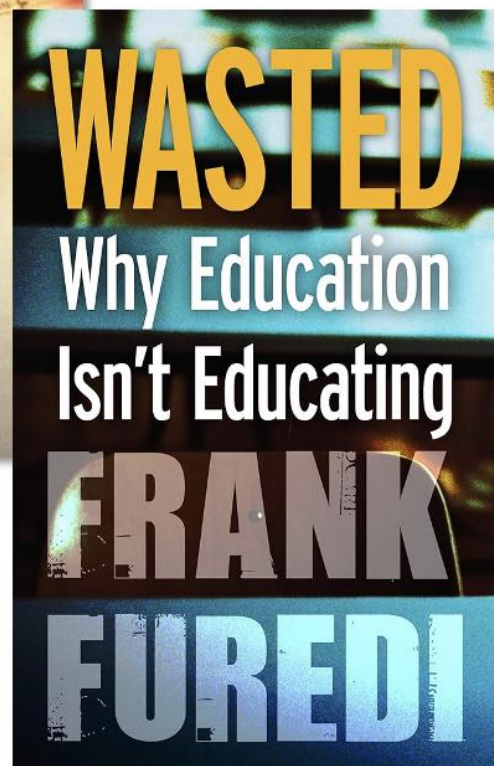
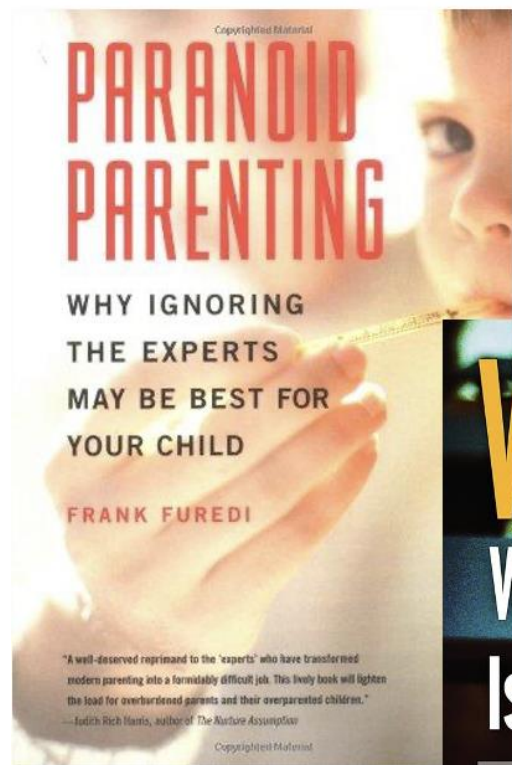

Kto odpowiada
za **wsparcie nauczyciela?**

- komunikacja bez przemocy
- psychologia konfliktu
- regulacja emocji
- higiena cyfrowa
- profesjonalna komunikacja z rodzicami
- zarządzanie oczekiwaniami

PILNIE potrzebujemy zmiany w kształceniu nauczycieli.

Współczesne rodzicielstwo stało się **silnie lękowe i nadkontrolujące**, a szkoła **przestała być autonomiczną instytucją społeczną**.

Frank Furedi
(brytyjski socjolog, profesor Uniwersytetu w Kent)

„Dzieci dzisiaj są inne.”

A może:

1. nie jest już możliwe wpasowanie się w XIX-wieczny model szkoły?
2. przestaliśmy wychowywać dzieci?

nie jest już możliwe wpasowanie się w XIX-wieczny model szkoły?

Następuje bezprecedensowa **zmiana tożsamości zawodu** nauczyciela.

Nowe role:

- projektant doświadczeń edukacyjnych
- regulator środowiska uczenia się
- przewodnik po świecie informacji
- człowiek budujący relacje i sens
- model regulacji emocjonalnej
- osoba pomagająca utrzymać uwagę i wysiłek poznawczy

„Dzieci dzisiaj są inne.”

A może:

1. nie jest już możliwe wpasowanie się w XIX-wieczny model szkoły?
2. **przestaliśmy wychowywać dzieci?**

Nowe dzieciństwo

Nowe **dzieciństwo**

sposób wychowania w **XX** w.

vs

sposób wychowania w **XXI** w.

społeczność

1990

zanik społeczności
opartych na miejscu

zabawa

2000

zanik swobodnej
nienadzorowanej zabawy

smartfon

2010

dzieciństwo oparte
na smartfonach

zabawa

Pierwsze kilkanaście lat to czas na opanowanie umiejętności:

- fizycznych
- analitycznych
- twórczych
- społecznych

Młode ssaki **muszą się bawić.**

Brak zabawy wpływa na upośledzenie:

- społeczne
- poznawcze
- emocjonalne

> [J Pediatr](#). 2023 Sep;260:113352. doi: 10.1016/j.jpeds.2023.02.004. Epub 2023 Feb 24.

Decline in Independent Activity as a Cause of Decline in Children's Mental Well-being: Summary of the Evidence

[Peter Gray](#)¹, [David F Lancy](#)², [David F Bjorklund](#)³

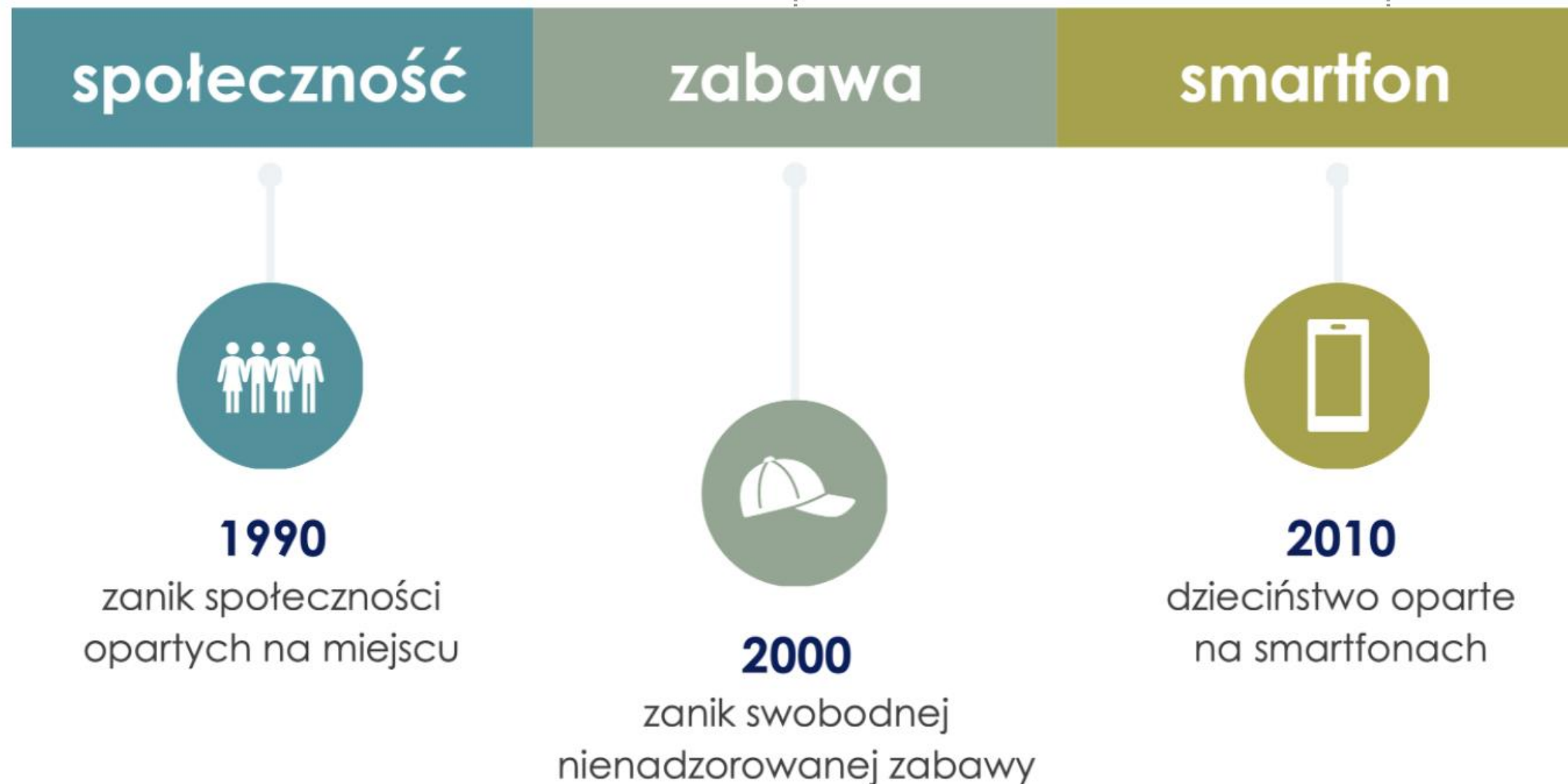
Affiliations + expand

PMID: 36841510 DOI: [10.1016/j.jpeds.2023.02.004](#)

No abstract available

Keywords: anxiety; depression; evolutionary mismatch; locus of control; play; school pressure; self-determination theory; suicide.

[PubMed Disclaimer](#)

1990

zanik społeczności opartych na miejscu

2000

zanik swobodnej nienadzorowanej zabawy

2010

dzieciństwo oparte na smartfonach

Nadopiekuńczość dorosłych może ograniczać rozwój **samodzielności** i **tolerancji na dyskomfort**.

Nadopiekuńczość może być uznana za **przemoc emocjonalną**, gdy:

- systematycznie ogranicza autonomię i rozwój dziecka,
- powoduje lęk, zależność lub poczucie niekompetencji,
- wiąże się z komunikatami typu: „bez mnie sobie nie poradzisz”,
- prowadzi do kontroli życia (decyzji, relacji, wyborów),
- ignoruje potrzeby rozwojowe dziecka (np. eksplorację, ryzyko adekwatne do wieku).

Kto odpowiada
za edukację rodzica?

Czy dziś **trudniej** jest dojrzewać?

Czy dziś **trudniej** jest dojrzewać?

- pornografia
- child grooming
- phubbing rodzicielski
- obniżenie jakości snu
- zmiany w układzie nagrody
- epidemia samotności

Czy **zakaz** telefonów w szkole rozwiązuje problem?

Średni czas korzystania z Internetu przez nastolatki:

- ok. **5 h 36 min** w dni szkolne/powszednie,
- ok. **6 h 16 min** w weekendy i dni wolne.

Główna aktywność cyfrowa **nie odbywa się w szkole:**

- **wieczorami**
- **w łóżku**
- **w czasie wolnym**
- **równolegle z innymi czynnościami**
- **w weekendy**

Intensywne korzystanie nocne po godz. 22.

Ciągłą obecność mediów społecznościowych.

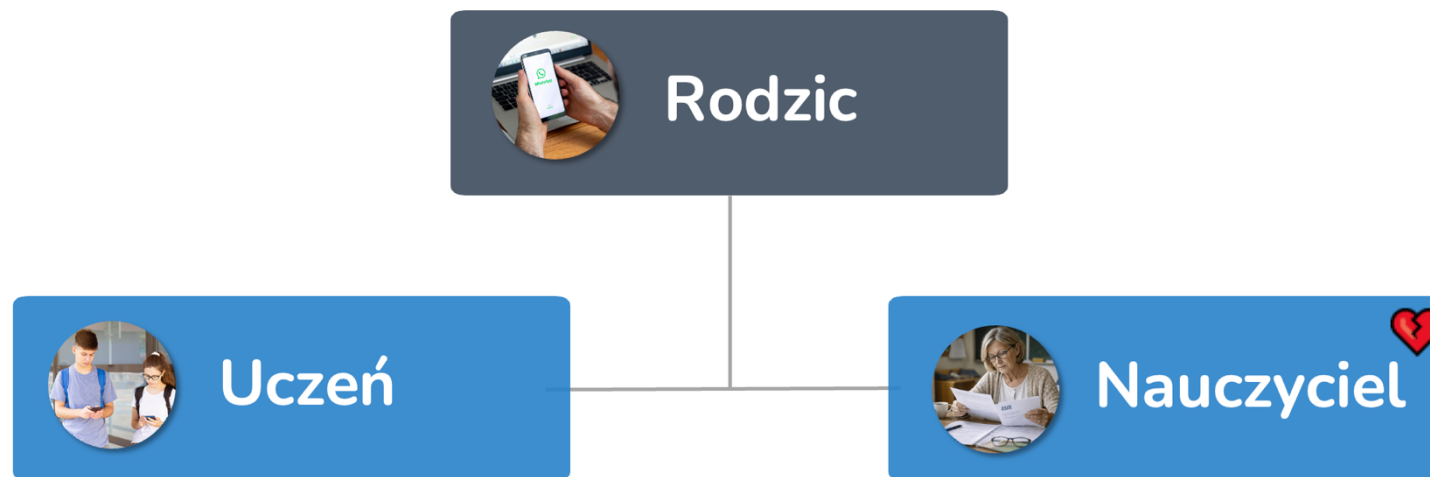
Bardzo częste mikrologowania przez cały dzień.

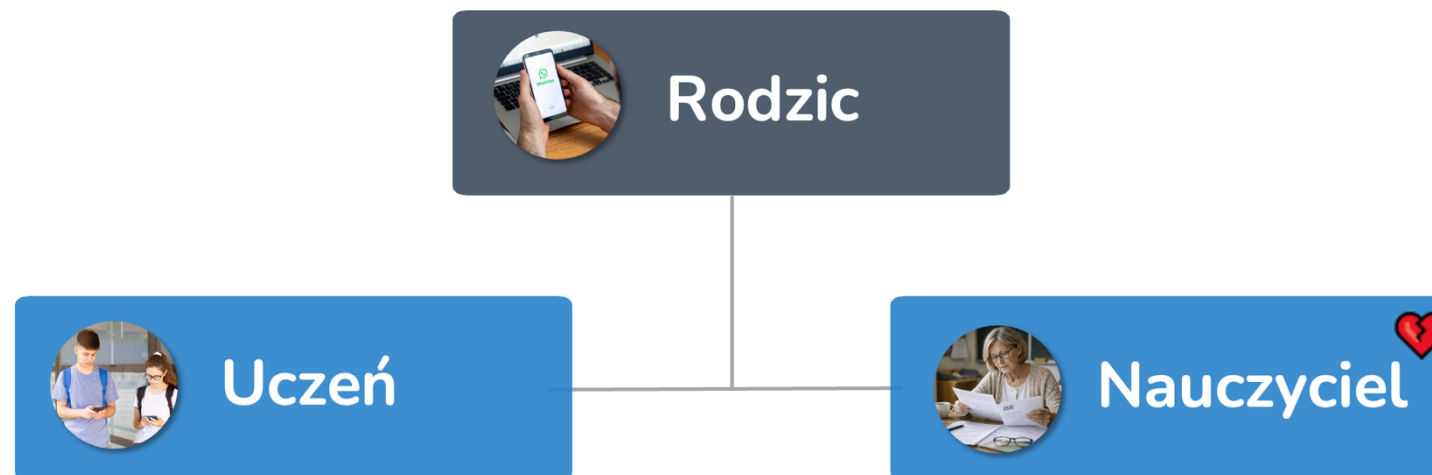
Czy **zakaz** telefonów w szkole rozwiązuje problem?

Świat, szkoła, dzieciństwo i nauczyciel w zmianie.

O działaniu z sensem w niepewnej rzeczywistości.

EDUKACJA CYFROWA

JAK TO ZROBIĆ DOBRZE?

Potrzebna jest:

- **zmiana kultury** pracy całej szkoły i otoczenia ucznia.
- **wspólnota celów** (nie odgórnie siłowo narzucony zakaz).

**EDUKACJA CYFROWA CAŁYCH SPOŁECZNOŚCI.
WSPÓŁDECYDOWANIE Z RODZICAMI.**

i otoczenia ucznia !

Kto odpowiada
za edukację rodzica?

a skoro już takie trudne pytania zadajemy...

Kto odpowiada
za nauczycieli?

Zawody relacyjne wymagają ciągłej ekspozycji emocjonalnej.

Nauczyciel codziennie:

- występuje publicznie
- jest oceniany
- zarządza emocjami grupy
- doświadcza mikroodrzuceń
- negocjuje autorytet
- reguluje konflikty
- często ukrywa własne emocje
- ma bardzo mało przestrzeni na słabość

Zawody relacyjne wymagają ciągłej ekspozycji emocjonalnej.

Nauczyciel codziennie:

- występuje publicznie
- jest oceniany
- zarządza emocjami grupy
- doświadcza mikroodrzuceń
- negocjuje autorytet
- reguluje konflikty
- często ukrywa własne emocje
- ma bardzo mało przestrzeni na słabość

Jest stale wystawiony na:

- ocenę uczniów
- ocenę rodziców
- ocenę dyrekcji
- ocenę innych nauczycieli
- presję wyników
- media społecznościowe
- kulturę perfekcyjności
- kontakt z „trudnym” rodzicem

Jak się **sobą** zaopiekować?

Jak się **sobą** zaopiekować?

Sprawdź, na co masz **wpływ**.
Gdzie masz **sprawczość**.

**Sprawczość nauczyciela nie polega na kontroli.
Oddaj to, na co nie masz wpływu.
Skup się na tym, na co masz wpływ.**

Wypalasz się, **gdy próbujesz kontrolować** rzeczy poza Twoją strefą wpływu (system, decyzje ministerstwa, rozwój technologiczny...).

Wypalenie zawodowe (wyczerpanie): **67,5%**

Wypalenie zawodowe (objawy wtórne): **56,2%**

Brak sensu pracy: **57,3%**

Stres w pracy: **52,5%**

[Librus 2023]

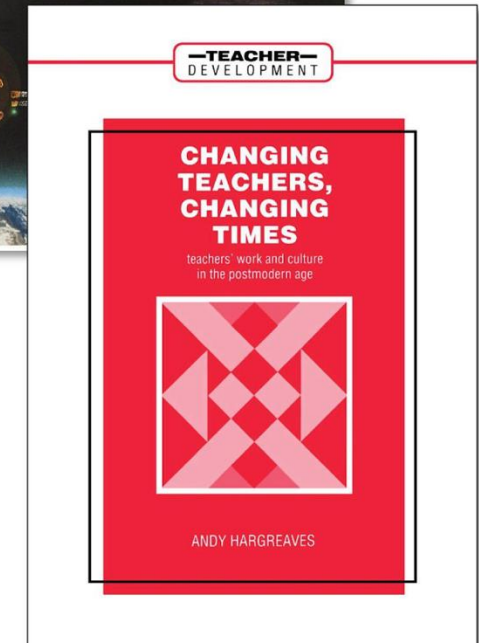
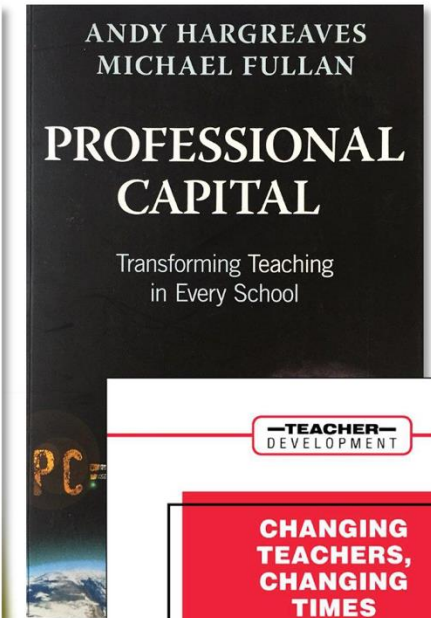
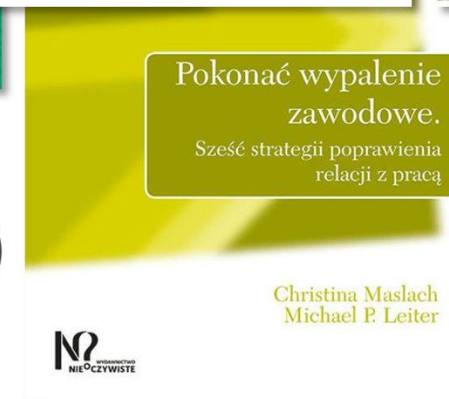
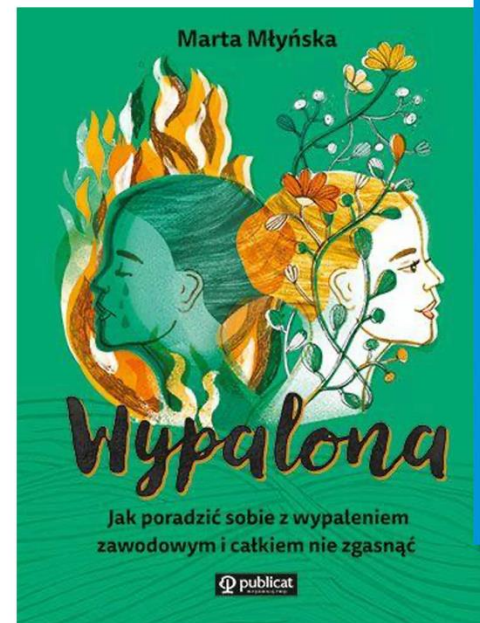
Tzw. „**zawody z misją**” (edukacja, medycyna, NGO)
wykorzystywanie zaangażowania pracowników,
oczekiwanie, że zrobią więcej „dla sprawy” bez adekwatnego
wynagrodzenia i wsparcia.

PUŁAPKA LOJALNOŚCI.

Badania nad **wypaleniem nauczycieli** pokazują, że jednym z najsilniejszych czynników ochronnych są:

- **poczucie wspólnoty**
- **wsparcie społeczne**
- **relacje zawodowe**
- **dzielenie trudności**
- **autonomia**
- **poczucie sensu pracy**

Christina Maslach (wypalenie zawodowe)
Andy Hargreaves (emotional geographies of teaching)
Brené Brown (vulnerability and shame in helping professions)
Fullan & Hargreaves (professional capital)

Badania nad **wypaleniem nauczycieli** pokazują, że jednym z najsilniejszych czynników ochronnych są:

- **poczucie wspólnoty**
 - **wsparcie społeczne**
 - **relacje zawodowe**
 - **dzielenie trudności**
 - **autonomia**
 - **poczucie sensu pracy**
-
- **społeczności**
 - **grupy wsparcia**
 - **interwizje koleżeńskie**
 - **supervizje**
 - **mentoring**
 - **współprowadzenie zajęć**
 - **kultura dzielenia się praktyką**

Masz średnio 47 lat i jesteś kobietą,
zadbaj o **przywrócenie**
równowagi hormonalnej.

Nauczyciele w PL: 84% kobiety, średni wiek: 45-46 lat
Dominujące grupy wiekowe: 40-49 i 50-59 lat

Nauczyciel

**Sprawczość nauczyciela nie polega na kontroli.
Oddaj to, na co nie masz wpływu.
Skup się na tym, na co masz wpływ.**

**Zadbaj o bycie w społeczności
i o swoje zdrowie.**